

Handläggare: Karin Eriksson Bech
Telefon: 08-508 35 536

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 18 oktober 2011

Ärende 4

Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning

Förvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag till remissvar.
2. Remissvaret lämnas till kommunstyrelsen
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Charlotte Svensson
Arbetsmarknadsdirektör

Helene Bengtson
Chef arbetsmarknadsavdelningen

Karin Eriksson Bech
Chef utveckling/utredning

Sammanfattning

Karin Rågsjö(v) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få hållbar utbildning. Motionären lyfter frågan om betydelsen av utbildning för att kunna få ett arbete på dagens arbetsmarknad. Motionären anser att de försörjningsstödsriktlinjer som infördes 2007 motverkar utbildning som ger ett hållbart arbete och försörjning. Ett annat stort hinder för många arbets sökande är att de inte får SL-kort trots att de är inskrivna på jobbtorg. Motionären föreslår en analys av utbildningsbehoven på jobbtorg, och att jobbtorgens utbud av utbildningar anpassas till aspiranternas behov för att få hållbara jobb. Vidare

föreslås att riktlinjerna för försörjningsstöd omarbetas så att aspiranter vid behov ska kunna läsa in grundskolan med bibehållet försörjningsstöd samt viss annan utbildning, samt att SL-kortet ska återinföras i normen för försörjningsstöd.

Förvaltningen pekar i sitt remissvar på att jobbtorgen mycket aktivt försöker rekrytera aspiranter till utbildning men att många aspiranter inte själva ser utbildning som ett önskvärt alternativ. Genom bland annat ”Prova-på-utbildningar” försöker förvaltningen aktivt motivera fler att välja utbildning. Inom den nya arbetsmarknadsförvaltningen är det en prioriterad fråga att öka samverkan mellan arbetsmarknadsavdelningen och vuxenutbildning för att skapa ytterligare sätt att motivera fler lågutbildade till studier. Nuvarande försörjningsstödsriktlinjer ger möjligheter att i vissa fall komplettera studiemedel med försörjningsstöd. Försörjningsstöd är dock i huvudsak tänkt som ett kortsiktigt stöd och längre utbildningar är tänkta att finansieras genom studiemedelssystemet, lika för alla medborgare.

Förvaltningen anser vidare att frågan om vad som ska ingå i försörjningsstödsnormen är en fråga för socialtjänsten, men kan bekräfta att nuvarande system när det gäller SL-kort/resekuponger fungerar ibland och ibland inte.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för utveckling och utredning i samverkan med arbetsmarknadsavdelningen.

Bakgrund

Karin Rågsjö(v) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få hållbar utbildning. Kommunstyrelsen har lämnat motionen för yttrande till arbetsmarknadsnämnden.

Motionens innehåll

Motionären lyfter frågan om betydelsen av utbildning för att kunna få ett arbete på dagens kunskapsintensiva arbetsmarknad. Motionären konstaterar att många aspiranter inom Jobbtorg Stockholm har bristfällig utbildningsbakgrund och menar vidare att det behövs en stor satsning för att nå långtidsarbetslösa och ungdomar där staden inte har lyckats tillhandahålla en skolsituation där ungdomar fullgör grundskola och gymnasium. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden måste kunna bättra på sin grundläggande kompetens för att ha en chans att få arbete. Det behövs vidare genvägar i utbildningssystemet som kombinerar yrkesutbildning med lärlingsjobb. Många som saknar studietradition vågar inte ta

studielån. Motionären menar att långtidsarbetslösa på jobbtorgen, efter individuell bedömning, ska kunna läsa in grundskolan, i vissa fall gymnasieämnen och även gå arbetsmarknadsinriktade utbildningar med försörjningsstöd.

Motionären anser att de försörjningsstödsriktlinjer som infördes 2007 motverkar utbildning som ger ett hållbart arbete och försörjning. Ett annat stort hinder för många arbetssökande är att de inte får SL-kort trots att de är inskrivna på jobbtorg vilket försvårar deras förutsättningar att vara aktivt arbetssökande i hela länet.

Motionären föreslår fullmäktige besluta att

- analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen
- anpassa jobbtorgens utbud av utbildningar till aspiranternas behov av utbildning som syftar till hållbara jobb
- omarbete riktlinjerna för försörjningsstöd så att de inskrivna på jobbtorg som saknar relevant utbildning kan läsa in grundskolan med bibehållet försörjningsstöd samt de gymnasieämnen som anses behövas eller annan arbetsmarknadsinriktad utbildning för att kunna söka sig ut på den öppna arbetsmarknaden eller till högre utbildning
- återinföra SL-kortet i normen i försörjningsstöd, så att alla som är inskrivna på Jobbtorg har möjlighet att vara aktivt arbetssökande
- införa en rätt att få ekonomiskt bistånd till arbetsresor utanför SL-kortsområdet, om det inom en viss kortare tid bedöms leda till arbete

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsnivån bland aspiranterna inom Jobbtorg Stockholm är idag att 30 % av aspiranterna har en utbildningsnivå under gymnasienivå och 20 % har en utbildningsnivå som är kortare än motsvarande 9-årig grundskola. (16 % av aspiranterna saknar registrering avseende utbildningsnivå).

Arbetsmarknadsavdelningen har under hösten 2010 låtit utrednings- och statistikkontoret genomföra analyser avseende vilka faktorer som mest påverkar aspiranternas förutsättningar att få ett arbete. USK har i sin analys vägt in följande faktorer: kön, ålder, födelseland, vistelsetid i landet, utbildningsnivå, arbetslivserfarenhet de senaste fem åren samt biståndstid före inskrivning på jobbtorg. Vid en rangordning av de olika bakgrundsfaktorernas betydelse för att avslutas till självförsörjning kommer utbildningsnivån högt. Kort biståndstid samt aspirantens ålder är dock de två enskilda faktorer som har störst betydelse.

När det gäller hållbarheten i jobbtorgens resultat avseende att bli kvar i självförsörjning över längre tid så visar analysen i korthet att utbildningsnivån är den individuella faktorn som, efter biståndstidens längd, mest påverkar risken att återkomma till jobbtorg. Generellt gäller dock att självförsörjningsgraden bland de som avslutats från jobbtorg Stockholm är relativt hög och ligger på ca 80 % även sex månader efter avslut.

När det gäller arbetslösa ungdomar visar forskning och utvärderingar genomförda av bland annat IFAU att utbildningsnivån har en stor betydelse för vilka ungdomar som under lång tid blir kvar i arbetslöshet. Arbetsförmedlingen framhåller att ett av problemen på Stockholms arbetsmarknad är att många arbetssökande har för låga utbildningsnivåer i förhållande till arbetsmarknadens behov. Utbildningens betydelse för möjligheterna att få ett arbete i Stockholm är således stor.

Jobbtorgen följer och analyserar utbildningsnivåerna för olika grupper på torgen. Jobbtorgsorganisationen arbetar också på ett strukturerat sätt för att informera och vägleda aspiranter till studier. Samtliga jobbtorg har studie- och yrkesvägledare. I deras arbete ingår att bedöma såväl enskilda aspiranternas intresse för utbildning som deras utbildningsbehov. Vägledarna kan stödja aspiranten att gå direkt till studier eller till att göra en studieplanering på lite längre sikt även om det kortsiktiga målet kan vara egen försörjning genom arbete. Vägledarna arbetar också för att aspiranter ska kunna få tidigare erfarenheter och kunskaper validerade, även om möjligheterna till validering fortfarande är begränsade. Förvaltningen bedömer att studie- och yrkesvägledarna är en central resurs inom jobbtorgsorganisationen. I projektform arbetar förvaltningen också på olika sätt för att stödja framförallt ungdomar att prova på utbildning.

Inom den nya arbetsmarknadsförvaltningen är det en prioriterad fråga att utveckla samverkan mellan arbetsmarknadsavdelningen, vuxenutbildning och Sfi för att finna nya sätt att motivera fler lågutbildade att välja utbildning.

Förvaltningen kan samtidigt konstatera att för många av aspiranterna upplevs inte utbildning som något alternativ. Det krävs ofta ett omfattande motivationsarbete för att få även unga arbetslösa att välja utbildning framför en kortare insats som bedöms kunna leda till arbete.

För den enskilde är det oftast av hög prioritet att slippa vara beroende av försörjningsstöd med vad det innebär av regler och kontroll avseende den egna

ekonomin. För de flesta på jobbtorg är därför arbete det man först och främst vill satsa på även om det ibland innebär att ta ett ”enklare” arbete.

Arbetsmarknadsinriktade utbildningar upplevs ofta av aspiranterna som en tryggare väg till självförsörjning än mer allmän vuxenutbildning. Jobbtorgen kan erbjuda 3-4 månaders yrkesförberedande insatser. Förvaltningen samverkar också med arbetsförmedlingen för att aspiranter ska kunna få tillgång till befintliga arbetsmarknadsutbildningar där den enskilde inte behöver ta studielån utan kan delta i yrkesinriktad utbildning med rätt till aktivitetsstöd.

Nu gällande försörjningsstödsriktlinjer ger möjlighet att komplettera studiemedel med försörjningsstöd för personer som påbörjar en utbildning inom yrk vux. I familjer där båda saknar arbete men där den ena väljer att ta studiemedel för att studera finns också möjlighet att ge kompletterande försörjningsstöd. Riktlinjerna ger däremot inte möjlighet att läsa in hela utbildningar med försörjningsstöd. Bakgrunden är den grundläggande principen att längre utbildningar finansieras med studiemedel, lika för alla medborgare och att försörjningsstödsystemet ska vara en kortsiktig stödform med sikte på självförsörjning på snabbast möjliga sätt.

När det gäller frågan om obligatoriskt SL-kort inom försörjningsstödsnормen för alla som går på jobbtorg så är detta i första hand en fråga för socialtjänsten. Arbetsmarknadsförvaltningen kan inte heller bedöma vad en sådan förändring skulle innebära ekonomiskt för staden.

Förvaltningen anser dock att det utifrån jobbtorgens uppdrag är viktigt att aspiranterna smidigt kan delta i de aktiviteter som jobbtorgen planerar, enkelt kan komma iväg till anställningsintervjuer, kursstarter inom någon beslutad insats etc. För detta krävs att den enskilde med ibland kort varsel får tillgång till SL-kort eller till resekuponger på annat sätt. Det kan ibland även gälla för resor utanför SL-kortsområdet, även om det inte är så vanligt. I normalfallet ska detta fungera redan idag genom snabba kontakter med socialsekreterare eller genom att den enskilde finansierar tillfälligt resande utifrån den normala försörjningsstödsnормen och får ersättning i efterhand. Detta fungerar dock inte alltid. Jobbtorgen löser ibland frågan genom att tillhandahålla kuponger för resor som anses vara av stor betydelse för arbetssökande eller för den enskildes möjlighet att fullfölja en uppgjord planering. Detta ligger inte i jobbtorgens uppdrag men får ändå ibland bli en lösning när behov uppstår med kort varsel.

Bilaga:

Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning